

ΔΙΑΚΟΝΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΙΒ' - ΤΕΥΧΟΣ 47 - ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2007

Ἐπίσκεψη στὶς πληγεῖσες ἀπὸ τὶς πυρκαϊὲς περιοχὲς τῆς Πελοποννήσου.

Κατασκηνωτικὴ περίοδος τῶν Ἄγοριῶν στὸν Ἅγιο Γεώργιο Δρυμῆς.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἑναρξῆς τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους μοιράζομαι μαζί σας τὶς παρακάτω σκέψεις.

Κάθε ἀρχὴ ἀπὸ τὴ φύση τῆς ἐμπειροῦναι τὴν ἐλπίδα. Κάθε ἀφετηρία ὀδηγεῖ στὸ τέρας. Κάθε τι σπουδαῖο ἀπαιτεῖ προσπάθεια. Εἶστε νέοι καὶ ζεῖτε τὴν ἀνθοφόρα μὰ καὶ τόσο ἀντιφατικὴ ἐποχὴ τῆς ἐφηβείας. Ἔχετε ἐλπίδες, ὄνειρα, προσδοκίες, δυναμισμό, μὰ καὶ προβληματισμούς πὺ ἔχουν νὰ κάνουν μὲ τὰ οὐσιώδη τῆς ζωῆς: τὸν ἑαυτό μας, τὸν ἄλλον, τὴν ἀγάπη, τὴν ἰσότητα, τὴ δικαιοσύνη.

Ἐμεῖς οἱ μεγαλύτεροι δὲν σᾶς ἔχουμε προσφέρει τὴν ἰδανικὴ κοινωνία. Δικός σας ἀγώνας εἶναι νὰ τὴ βελτιώσετε, ξεκινώντας ὄχι ἀπὸ τὸ ἀβέβαιο αὐριο, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ “σήμερα” πὺ σᾶς ἀνήκει. Στὴν ταινία “Ὁ κύκλος τῶν χαμένων ποιητῶν” πὺ ἀναφέρεται σὲ μιὰ ομάδα ἐφήβων μαθητῶν καὶ τὸν ἐμπνευσμένο δασκαλό τους, προβάλλεται τὸ σύνθημα “ἄδραξε τὴ μέρα”, τὸ ὅποιο ἔδινε ἔμφαση στὴν καθημερινὴ προσπάθεια γιὰ γνώση, μέσα ἀπὸ τὴν ἐκπαι-

δευτικὴ διαδικασία ἀλλὰ καὶ τὴν πείρα τῆς ζωῆς.

Ὅμως ἡ καθημερινὴ πολύπλευρη προσπάθεια γιὰ γνώση μένει μετέωρη ἂν δὲν ἀπαντᾶ στὰ ἔσχατα ἐρωτήματα γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ θάνατο. Ὅταν κόποι ζωῆς ὀλόκληρης γίνονται στάχτη μέσα σὲ λίγες ὥρες, ὅταν ἄθῳοι ἄνθρωποι, μανάδες καὶ παιδιὰ καίγονται σὰν σὲ καμίνι, χωρὶς

κανένας ἄγγελος νὰ τοὺς λυτρῶνει, τότε ποιὸ τὸ νόημα τῆς ὅποιας σχολικῆς ἐπίδοσης καὶ ἐπιτυχίας; Διαβάζω στὸ καθαρὸ νεανικό σας βλέμμα ζωγραφισμένες αὐτὲς τὶς ἀπορίες, καθὼς τελούμε τὴν ἀκολουθία τοῦ Ἁγιασμοῦ στὴν ἀρχὴ τῆς νέας σχολικῆς χρονιάς. Νὰ ὅμως πὺ σ' αὐτὴν τὴν ἀκολουθία βρίσκονται ὅλες οἱ

ἀπαντήσεις γιὰ τὸ νόημα τῆς ζωῆς. Ἀγιάζοντας τὸ νερὸ φανερώνουμε τὴν ἱερότητα τῆς φύσης, ἡ ὅποια εἶναι δημιούργημα τοῦ Θεοῦ, πὺ ὀφείλουμε νὰ προστατεύουμε, ἀντὶ νὰ τὴν κατακαίουμε. Ὁ ραντισμὸς μὲ τὸν ἁγιασμὸ καὶ ἡ προσκύνηση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἀποκαλύπτει τὸ ἀληθινὸ νόημα τῶν πραγμάτων: δηλαδὴ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ,

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΑΚΟΝΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ
ΤΕΥΧΟΣ ΜΖ'

ΕΚΔΟΤΗΣ
Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ
κ.κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ
ΤΗΛ.: 2541022505 - 2541028305
FAX: 2541025581

Συντακτική Έπιτροπή

Πρωτοπρ. Γεώργιος Άναγνωστόπουλος
Άρχιμ. Σωφρόνιος Γκουτζίνης
Άρχιμ. Παντελεήμων Μουτάφης

Φιλολογική Έπιμέλεια

Άρχιμ. Ίωακείμ Μούκανος

Σχέδια

Γιάννης Μενεσιδης

*Στά κείμενα διατηρείται
ή ορθογραφία των συγγραφέων*

**ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ
ΔΕΚΤΑΙ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΙΣΦΟΡΑ
ΑΡΘΡΑ - ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ**

Διεύθυνση

Περιοδικό "**ΔΙΑΚΟΝΙΑ**"
Ίερά Μητρόπολις Ξάνθης & Περιθεωρίου
Τ.Θ. 270, Τ.Κ. 671 00 ΞΑΝΘΗ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΤΕΛΕΙΑ + ΠΑΥΛΑ"
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΡΟΔΟΣ ΜΠΡΟΚΟΥΜΗ 31 ΞΑΝΘΗ
ΤΗΛ.: 2541024536, FAX: 2541075110
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ: 1ο χλμ. ΞΑΝΘΗΣ-ΚΑΒΑΛΑΣ
ΤΗΛ.: 2541071178

ΑΡ. ΚΩΔΙΚΟΥ 2321

ὡς εὐλογία Θεοῦ, καὶ ὡς νίκη πάντω
στὴν τραγικότητα καὶ τὸν παραλογι-
σμό τοῦ θανάτου. Οἱ εὐχές, τέλος,
τῆς ἀκολουθίας ἔρχονται νὰ ἐπιση-
μάνουν τὴν ἱερότητα τῆς παιδείας
καὶ νὰ φανερώσουν τὶς πραγματικὲς
διαστάσεις τῆς σχέσης δασκάλου-μα-
θητοῦ ποὺ ἐγκαινίασε ὁ Χριστὸς καὶ
ποὺ διαφέρει ἀπὸ τὴ σχέση διδάσκο-
ντος-διδασκομένου. Ἡ ἀκολουθία
ποὺ τελοῦμε στὴν ἀρχὴ τοῦ σχολικοῦ
ἔτους ἀποτελεῖ πηγὴ ζωῆς, ἀντίρρο-
πη στὶς ποικίλες μορφές θανάτου
ποὺ μᾶς κυκλώνουν. Εἶναι ἡ πρότα-
ση τῆς Ἐκκλησίας ἀπέναντι στὸν
ἐγωκεντρικὸ καὶ καταναλωτικὸ τρό-
πο ζωῆς ποὺ καταναλώνει ὄχι μόνον
προϊόντα, ἀλλὰ καὶ ὅ,τι ὁμορφο ἔχει
νὰ δείξει αὐτὸς ὁ τόπος: τὸ φυσικὸ
περιβάλλον, τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ, τὴν
ἀξιοπρέπεια τῶν γηρατειῶν, τὶς
ἐλπίδες τῆς νιότης.

Ἄν ὑπάρχει πιά ἐλπίδα, αὐτὴ
περνάει μέσα ἀπὸ τὸν δικὸ σας κόπο
καὶ μόχθο. Ξεκινώντας ἀπὸ τὸν χῶρο
τοῦ σχολείου καὶ μὲ τὴν βοήθεια τῶν
δασκάλων καὶ καθηγητῶν σας, τὴν
συμπαράσταση τῶν γονέων σας,
μπορεῖτε νὰ κάνετε αὐτὴ τὴν ἐλπίδα
νὰ καρποφορήσει. Μὲ μελέτη, ἀφο-
σίωση, προσπάθεια, μεράκι καὶ ἀγά-
πη γιὰ τὴ μάθηση μπορεῖτε νὰ δημι-
ουργήσετε μιὰ κοινωνία καλλίτερη
ἀπὸ αὐτὴ ποὺ σᾶς παραδίδουμε. Σ'
αὐτὴ σας τὴν προσπάθεια ποὺ ξεκινᾶ
σήμερα εὐχομαι πλούσια τὴ χάρη καὶ
τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Ἡ τοπικὴ μας
Ἐκκλησία εἶναι πάντα δίπλα σας γιὰ
νὰ σᾶς στηρίξει σὲ κάθε στιγμὴ τῆς
ζωῆς σας.

Ὁ Μητροπολίτης
† Ὁ Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου
ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗ ΛΑΙΛΑΠΑ ΤΩΝ ΠΥΡΚΑΙΩΝ

Αύγουστος, ὁ μῆνας μὲ τὴ μεγάλη γιορτὴ τοῦ Δεκαπενταύγουστου, τὴ γιορτὴ τῆς Μάνας ὅλου τοῦ κόσμου, τῆς Μάνας ποὺ πόνεσε βλέποντας πάνω στὸν Σταυρὸ τὸν Μονογενὴ τῆς Υἱό. Οἱ τελευταῖες, μάλιστα, ἡμέρες μᾶς φέρνουν στὸ νοῦ μιὰ συμφορὰ ποὺ ὑπέστη τὸ Γένος μας, τὴν μεγαλύτερη συμφορὰ μετὰ τὴν Ἄλωση, τὴν Μικρασιατικὴ Καταστροφή.

Σήμερα, βέβαια, μερικοὶ ἀνιστόρητοι καὶ ἀντιπαιδαγωγικοὶ συγγραφεῖς βιβλίων, ὅπως τῆς Ἱστορίας τῆς Στ' Δημοτικοῦ, θέλουν νὰ παραχαράξουν καὶ νὰ ἀλλοιώσουν τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια γιὰ λόγους ποὺ ἐκεῖνοι ξέρουν, καὶ σκοποὺς ποὺ ἐκεῖνοι ὑπηρετοῦν.

Ὁ φετεινὸς ὅμως Αὐγουστος ἔφερε μιὰ ἄλλη καταστροφὴ στὸν τόπο μας. Καταστροφὴ οἰκολογική, οικονομική, μὰ περισσότερο ἀπ' ὅλα, τὴν στέρηση τῆς ζωῆς πολλῶν ἀνθρώπων κάθε ἡλικίας ἀκόμη καὶ μικρῶν παιδιῶν.

Ἄδυνατεῖ ἀνθρώπινος νοῦς νὰ κατανοήσῃ πῶς εἶναι δυνατόν ἀνθρώπινο χεῖρ νὰ προκάλεσε τέτοια συμφορὰ, ἢ ὅποια χαρακτηρίστηκε ὡς ἡ μεγαλύτερη μετὰ τὸν Δεύτερο Παγκόσμιον Πόλεμον.

Ἄνθρωποι νοικοκύρηδες εἶδαν τοὺς κόπους μᾶς ζωῆς νὰ γίνονται στάχτη, νὰ στεροῦνται ἀγαπημένα τους πρόσωπα, νὰ καίγονται τὰ σπίτια τους, νὰ γίνονται πρόσφυγες στὸν τόπο τους, τοπία παραδεισένια

νὰ μεταβάλλονται σὲ κόλαση.

Μέσα ὅμως σ' αὐτὴν τὴν βιβλικὴ καταστροφὴ ποὺ γεννᾷ ἀπαισιόδοξα αἰσθήματα καὶ θέτει τὸ ἐρώτημα, ἂν ἀξίζει κανεὶς νὰ ζεῖ σ' ἓναν τέτοιο κόσμο, ἀρχίζει νὰ βλέπει ἡλιαχτίδες ποὺ φωτίζουν καὶ ἀναθεωροῦν τὶς προηγούμενες σκέψεις. Βλέπει κανεὶς ὅτι ἡ ἀγάπη δὲν στέρησε, βλέπει κανεὶς μιὰ συστράτευση ὅλου τοῦ κόσμου στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ ἐξωτερικό. Πυροσβέστες καὶ ἐθελοντὲς νὰ μπαίνουν στὴν φωτιά καὶ νὰ καίγονται γιὰ νὰ σώσουν τοὺς ἄλλους, παιδιά νὰ σπάζουν τοὺς κουμπάρδες τους γιὰ νὰ βοηθήσουν τὰ πυρόπληκτα παιδιά, γέροντες νὰ προσφέρουν τὴ σύνταξή τους. Κυβερνήσεις καὶ ἄνθρωποι μὲ οἰκονομικὴ ἐπιφάνεια νὰ ἀναλαμβάνουν τὸ χτίσιμο ὁλόκληρων χωριῶν καὶ σχολείων.

Αὕτὴ εἶναι ἡ ζωὴ μας μὲ τὶς ἀδυναμίες τῆς, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ φιλότιμον τοῦ λαοῦ ποὺ δίνει πάντα τὸ παρὸν στὶς δύσκολες στιγμὲς τοῦ Γένους.

Κύριε, στήριξε τοὺς ἐμπεριστάτους πυροπλήκτους ἀδελφούς μας, ἀνάπαυσε τὶς ψυχὰς τῶν διὰ πυρὸς μαρτυρικῶς τελειωθέντων ἀδελφῶν μας, φύλαξόν μας ἀπὸ κάθε κακό καὶ διόρθωσε τὸ λογισμό μας, ὥστε τὰ εὐάρεστα σὲ Σένα καὶ στοὺς ἀδελφούς μας νὰ πράττουμε.

Ὁ Μητροπολίτης
† Ὁ Εὐάγγελος καὶ Περιθεωροῦ
ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

“ΜΑΚΡΟΘΥΜΕΙΤΕ ΠΡΟΣ ΠΑΝΤΑΣ” (Α΄ Θεсс. 5,14)

Ἄρχιμ. Ἰωακείμ Μούκανου
Ἱεροκήρυκος

Η ἀνάγνωση τῶν εὐαγγελικῶν περικοπῶν κατακλείεται μὲ τὸ “Δόξα Σοι, Κύριε, δόξα Σοι”. Στὴν ἀκολουθία τῶν ἀχράντων Παθῶν, τὸ βράδυ τῆς Μ. Πέμπτης, καὶ τῶν Μεγάλων Ὁρῶν, τὸ πρωὶ τῆς Μ. Παρασκευῆς, οἱ εὐαγγελικὲς περικοπὲς ἐπισφραγίζονται μὲ τὸ “Δόξα τῇ μακροθυμίᾳ Σου, Κύριε Δόξα Σοι”.

Ἡ μακροθυμία εἶναι κατ’ ἐξοχὴν θεῖο ἰδίωμα. Εἶναι ἡ ἀπάντηση τοῦ Θεοῦ στὴν ἀνθρώπινη κακία. “Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι” (Λουκ. 23,34). Στὴν ἄβυσσο τῆς ψυχικῆς πωρώσεως, ἀντιπαρατάσσεται τὸ μεγαλεῖο τῆς θείας μακροθυμίας καὶ συγγνώμης.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὡς τέταρτο κρῖκο τῶν εὐλογημένων καρπῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καταχωρεῖ τὴ μακροθυμία (Γαλ. 5,22). Τί σημαίνει ὁμως ἡ λέξη μακροθυμία; Προέρχεται ἀπὸ τὶς λέξεις μάκρος καὶ θυμός. Μακροθυμία σημαίνει εὐρυχωρία καρδιάς πού ἐμπεριέχει ὅλον τὸν κόσμον, φίλους καὶ ἐχθρούς, καλοὺς καὶ κακοὺς. Σημαίνει ἀνεξικακία, ψυχικὴ ἀνωτερότητα καὶ ἐπιείκεια σὰ πλῆγματα τῶν ἐχθρῶν. Σημαίνει συγχωρητικότητα σὰ πταίσματα τῶν

ἄλλων, ἀνοχὴ χωρὶς ταραχὴ, χωρὶς ἐξάψεις, χωρὶς πνεῦμα ἀντεκδίκησης. Δὲν περιορίζεται στὴν ἀρετὴ τῆς φυσικῆς καλοσύνης, ἀλλὰ ἀποτελεῖ μιὰ φιλοσοφημένη ἐνατένιση τῆς ζωῆς, πλούσια διαπότιση τῆς ψυχῆς ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀμετάπτωτη πνευματικὴ ἀτμόσφαιρα, διαρκῆς ἀνοιξη τῆς ψυχῆς.

Ἡ μακροθυμία ἔχει μιὰ εἰδοποιὸ διαφορὰ ἀπὸ τὴν ὑπομονή. Ὑπομονὴ κάνει ἐκεῖνος πού δὲν μπορεῖ νὰ ἀντιδράσει ὥστε νὰ ἀλλάξει τὴν ἀνεπιθύμητη κατάσταση στὴν ὁποία βρῖσκεται. Εἶναι κάποιες φορὲς ἡ ἐξ ἀνάγκης ὑπομονὴ καὶ ἀνοχὴ τῆς ἀδικίας πού δὲν περικλείει ἠθικὸ νόημα διότι εἶναι ἀνεξάρτητη ἀπὸ τὴν βούληση τοῦ ἀδικημένου. Ἀντίθετα ὁ μακρόθυμος, ἐνῶ μπορεῖ νὰ ἐπέμβει, νὰ τιμωρήσει ἐκεῖνον πού τὸν ἀδικεῖ, συγκρατεῖ τὴν ὀρμὴ τῆς ἐπιβολῆς, ἐγκολπώνεται τὴν πραότητα καὶ καταστέλλει τὴν δίκαιη ὀργή του. Ἡ μακροθυμία λοιπὸν δὲν ταυτίζεται μὲ τὴν παθητικὴ στάση, τὴ μοιρολατρεία, ἀπέναντι σὶς ἀντιξοότητες τῆς ζωῆς. Ἡ μακροθυμία εἶναι ρωμαλέα καὶ δυναμικὴ, προδίδει μεγαλεῖο ψυχῆς, ἀληθινὸ ἠρωϊσμό.

Ὁ Κύριος πλουτίζει μὲ τὶς ἄπει-

ρες εὐεργεσίες Του τὴ ζωὴ μας. Ἐπέναντι στοῦ Θεοῦ εἴμαστε ὅλοι ὀφειλέτες μυρίων ἀγαθῶν. Συναισθανόμενοι τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μας καὶ τὴν ἀγνωμοσύνη μας, αὐθόρμητα ψελλίζουμε τὴν ἰκεσία τοῦ δούλου τῆς παραβολῆς τῶν μυρίων ταλάντων: “Κύριε μακροθύμησον ἐπ’ ἐμοί” (Ματθ. 18,26). Καὶ ἀπολαμβάνουμε τὴν παρηγοριὰ τοῦ θείου ἐλεοῦς καὶ τὴ θαλπωρὴ τῆς συγγνώμης Του. Ἐμεῖς ἄραγε μιμούμαστε τὴ μακροθυμία τοῦ Θεοῦ; Ζητοῦμε συγγνώμη ἀπὸ τὸν Θεό, ἀλλὰ δὲν παρέχουμε συγγνώμη. Ἐκλιπαροῦμε γιὰ τὴ μακροθυμία τοῦ Δεσπότη, ἀλλὰ εἴμαστε ἄτεγκτοι καὶ σκληρόκαρδοι στοὺς συνανθρώπους μας. Ζητοῦμε εὐσπλαχνία, ἐνῶ ἐπιδεικνύουμε αὐστηρότητα καὶ ζητοῦμε παραδειγματικὴ τιμωρία ἐκείνων ποὺ μὲ λόγια, πράξεις, συμπεριφορὲς θίγουν τὸ ἐγὼ μας. Ὅπου, ὅμως, ὑπάρχει μῖσος καὶ ἀνελεημοσύνη ἐκεῖ ὑπάρχει ἀπουσία τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἡ ἀπουσία τοῦ Θεοῦ συνοδεύεται πάντοτε μὲ τὴν ὀδύνη, τὸν πόνο, τὴν ἀγωνία, τὸ πικρὸ σκοτάδι.

Τὸ ζητούμενο λοιπὸν εἶναι πῶς θὰ δείξουμε μακροθυμία στοὺς πειρασμούς καὶ τὶς δύσκολες ὥρες ὅταν μάλιστα φουντώνει μέσα μας ἡ ἐκδικητικὴ διάθεση. Δεν πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγει τὸ γεγονὸς ὅτι ἔχουμε ὑποχρέωση νὰ ἀνεχόμεστε μὲ πλατυσμὸ καρδίας τὰ σφάλματα τῶν ἄλλων γιὰ νὰ μπορούμε νὰ ζητοῦμε τὴν ἀνοχὴ τοῦ Θεοῦ γιὰ τὰ δικά μας λάθη καὶ ἀτοπήματα. Ἐχουμε ἀναλογισθεῖ πόσες φορὲς θεληματικὰ παραδοθήκαμε στὴν ἁμαρτία καὶ ὁ Θεὸς φιλανθρώπως μακροθύμησε; “Οὐ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἐποίη-

σεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν” (Ψαλμ. 102,10). Ἡ διάθεση τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ μέτρο τῆς μακροθυμίας τοῦ Θεοῦ.

Δεύτερος λόγος, ποὺ στηρίζει τὴ διάθεσή μας γιὰ μακροθυμία εἶναι ὅτι θὰ λογοδοτήσουμε ἐνώπιον τοῦ δικαιοκρίτου. Μιμούμενοι “συμμέτρως” τὴ μακροθυμία τοῦ Θεοῦ, θὰ δεχθοῦμε τὸ ἀκρότατο ἀγαθό, τὴ σωτηρία μας.

Μεγάλῃ βοήθεια λαμβάνουμε γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῆς μακροθυμίας καὶ ἀπὸ τὰ ὀλοφώτεινα παραδείγματα τῶν ἁγίων μας “ὑπόδειγμα λάβετε, ἀδελφοί μου, τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας τοὺς προφήτας, οἱ ἐλάλησαν τῷ ὀνόματι Κυρίου” (Ἰακ. 5,10). Τὰ ἀναρίθμητα περιστατικὰ ἀπὸ τὴν ζωὴ τῶν ἁγίων τῆς πίστεώς μας παραμένουν δείκτες πορείας γιὰ τὴν ἠθικὴ μας τελείωση.

Ὁ μακρόθυμος θὰ προβάλλεται πάντοτε ὡς ὑπαρξὴ εὐεργετικὴ καὶ ἀγαπητὴ μεταξὺ ἀνθρώπων καὶ ἀγγέλων. Ὅπως ἡ Παναγία Μητέρα τοῦ Θεοῦ ποὺ ἀνυμνολογοῦμε ἀκατάπαυστα καὶ ἀγαποῦμε ἀπεριόριστα, ἀνοίγει τὴν μητρικὴ τῆς ἀγκαλιὰ καὶ ἀναδέχεται ὅλες τὶς πονεμένες καὶ ταλαιπωρημένες ψυχές, χωρὶς ὄρους καὶ προϋποθέσεις καὶ χωρὶς νὰ καταλογίζει σφάλματα, λοξοδρομήματα καὶ ἐκτροπές, ἔτσι καὶ μεῖς νὰ ἀνοίγουμε τὶς καρδιές μας σ’ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καθυποτάσσοντες τὸν μικρόψυχο ἐγωϊσμό μας. Ἄς ἀντηχεῖ πάντοτε στὰ αὐτιά μας ἡ προτροπὴ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου “Μακροθυμήσατε, οὖν ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου” (Ἰακ. 5,7).

Ο ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΘΡΑΚΗ

Ἄρχιμ. Παντελεήμονος Μουτάφη
Πρωτοσυγγέλλου

Τὰ τελευταία χρόνια ἔχουν δημοσιευθεῖ στὸν τόπο μας ἀρκετὲς μελέτες γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ μοναχισμοῦ στὴ Θράκη γενικότερα ἀλλὰ καὶ εἰδικότερα γιὰ τὴν Ἱστορία τοῦ μοναχισμοῦ καὶ τῶν Μονῶν τῆς Ἑλληνικῆς Δυτικῆς Θράκης. Ἡ διεύρυνση τῶν γνώσεών μας ὀφείλεται τόσο στὸ ἔργο τῶν ἀρχαιολόγων, οἱ ἀνασκαφές τῶν ὁποίων ἔφεραν καὶ συνεχίζουν νὰ φέρνουν στὸ φῶς σπουδαῖα εὐρήματα καὶ ἀνακαλύψεις περὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου στὴν περιοχή μας, ὅσο καὶ στὴν δημοσίευση ἐπιστημονικῶν διατριβῶν καὶ ἄλλων μελετῶν. Τὰ πορίσματα τῶν μελετῶν αὐτῶν φωτίζουν σημαντικὲς πτυχές τῆς ἱστορίας τῆς μοναχικῆς ζωῆς στὴν περιοχή.

Γνωρίζουμε ὅτι ἀπὸ τὸν 9ο αἰῶνα καὶ μετὰ, παρατηρεῖται σταδιακὴ ἀνάπτυξη τοῦ μοναχισμοῦ στὴν εὐρύτερη περιοχή τῆς Θράκης. Στὰ μέσα ἢ στὰ τέλη τοῦ 9ου αἰῶνα χρονολογεῖται ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Ἐάνθης, στὸν 10ο αἰῶνα ἡ Μονὴ στὴ Σύναξη τῆς Μαρωνείας, ἐνῶ ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῆς Παναγίας Ἀρχαγγελιωτίσσης Ἐάνθης χρονολογεῖται τὸν 10ο ἢ 11ο αἰῶνα. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἀκμάζει καὶ τὸ μοναστικὸ κέντρο τοῦ Παπικίου ὄρους.

Ἐχει σχετικὰ πρόσφατα γραφεῖ ὅτι στὴ Θράκη συμβίωναν ὅλοι σχεδὸν οἱ τύποι τῆς μοναχικῆς ζωῆς, ὁ ἀναχωρητισμὸς καὶ τὸ κοινοβιακὸ σύστημα. Ἡ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη συχνὰ φέρνει στὸ φῶς μεμονωμέ-

νους ναούς και μικρά κτίσματα που μπορούν να μᾶς οδηγήσουν στην υπόθεση για την ὑπαρξη ἀναχωρητῶν μοναχῶν στήν ὄρεινὴ περιοχή τῆς Ροδόπης, πού ἐκτείνεται ἀπὸ τὸ Νέστο μέχρι τὸν Ἑβρο. Οἱ ἀσκητὲς αὐτοὶ ἐγκαταβίωναν σὲ λαῦρες, παρόμοιες μὲ αὐτὲς πού εἶναι γνωστὲς καὶ σὲ ἄλλα μοναστικά κέντρα, ὅπως γιὰ παράδειγμα τὸ Ἅγιον Ὄρος. Εἶναι γνωστὲς πολλὲς περιπτώσεις ἀναχωρητῶν μοναχῶν στήν Θράκη, ὅπως ἡ περίπτωση τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Καυσοκαλυβίτη (1365), ὁ ὁποῖος ἀρχικὰ ἀσκήθηκε στήν μοναχικὴ ζωὴ κοντὰ στὸ γέροντα Μάρκο στὸ Ἱερό Ὄρος τοῦ Γάνου καὶ ἀργότερα στὸ Παλίκιον Ὄρος. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι στὸ μεγάλο μοναστικὸ κέντρο τοῦ Παλικίου ὑπῆρχε, ὅπως καὶ στὸ Ἅγιον Ὄρος, στὸ Λάτρος, στὰ Μετέωρα καὶ στήν Παλαιστίνη, ὁ θεσμὸς τοῦ "Πρώτου", ἑνὸς ἐκλεγμένου ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς πνευματικῶν προϊσταμένου.

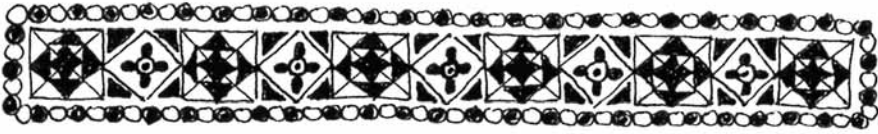
Στὴν περιοχή τῆς Δυτικῆς Θράκης καὶ ἰδιαίτερα στὸ μοναστικὸ κέντρο τοῦ Παλικίου ἔδρασαν μεγάλες μορφὲς τοῦ Ἀνατολικοῦ μοναχισμοῦ. Γνωρίζουμε ὅτι ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Καυσοκαλυβίτης ἀσκήθηκε στὸ Παλίκιον Ὄρος κατὰ τὸ χρονικὸ διάστημα 1287-1293 καὶ μετὰ ἀναχώρησε γιὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος. Ἐπίσης, γνωρίζουμε ὅτι ὁ μέγας ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ μέγας Θεολόγος τοῦ Ἠσυχασμοῦ, ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, προερχόμενος ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη καὶ κατευθυνόμενος γιὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος,

παρέμεινε γιὰ μερικὸς μῆνες στὸ Παλίκιον Ὄρος (1316-1317). Ἀναφέρεται ὅτι κατὰ τὴ διάρκεια τῆς παραμονῆς του, ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς συμμετεῖχε σὲ θεολογικὲς συζητήσεις μὲ τοὺς αἰρετικὸς Παυλικιανούς τῆς περιοχῆς, πολλοὺς δὲ ἀπὸ αὐτοὺς κατόρθωσε νὰ ἐπαναφέρει στήν Ὀρθοδοξία. Ἐπίσης ὁ μοναχὸς Κοσμᾶς Τζιντζιλούκιος, ὁ ἰδρυτὴς τῆς Μονῆς τῆς Θεοτόκου Τζιντζιλοκιωτίσσης (γύρω στὰ 1045) στήν Μοσνουπόλη, ταξίδευσε στὸ Ἅγιον Ὄρος ὡς ἀπεσταλμένος τοῦ αὐτοκράτορα Κωνσταντίνου Θ' τοῦ Μονομάχου (1042-1055) γιὰ νὰ διευθετήσῃ διαφορὲς πού ἀνεφύησαν ἐκεῖ μεταξὺ τῶν μοναχῶν.

Ἐξάλλου, ἀπὸ τίς διατάξεις τῶν Τυπικῶν, ἀπὸ τὰ ὀνόματα τῶν κτιτόρων, ὅπως τοῦ καίσαρα καὶ σεβαστοκράτορα Ἰσαακίου Κομνηνοῦ, ἰδρυτῆ τῆς Κοσμοσώτειρας, κυρίως ὁμως ἀπὸ τὰ καλλιτεχνικὰ στοιχεῖα (ἀρχιτεκτονικὴ, ζωγραφικὴ, μικροτεχνία) καθίσταται φανερὴ ἡ ἐξάρτηση τοῦ μοναχισμοῦ στὴ Θράκη ἀπὸ αὐτὸν τῆς Βασιλεύουσας.

Συνεχίζεται

ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ

Ἡ μαρτυρία τοῦ Ἁγίου Σιλουανοῦ καὶ ἡ ἐποχή μας

Ἄρχιμ. Σωφρονίου Γκουτζίνη
Τεροκήρυκος

Ἡ ζωή τοῦ Ἁγίου Σιλουανοῦ τοῦ Ἄθωνίτου (24 Σεπτεμβρίου 1938) ὑπῆρξε ἓνα κρυμμένο μυστήριο ἀκόμη καὶ γιὰ τοὺς συμμοναστές του στὴ Μονὴ Ἁγίου Παντελεήμονος Ρωσικοῦ. Ἐξωτερικὰ δὲν διέφερε σὲ τίποτε ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ κάθε ἀπλοῦ μοναχοῦ τῆς ἐποχῆς του: ἀκολουθίες, διακονήματα, ὑπακοή, προσευχή. Ἡ ἔνταση, ὅμως, τῆς ἐσωτερικῆς του ζωῆς στὴν “βαθεῖα καρδιά”, ὅπως συνήθιζε νὰ λέει, ὑπῆρξε μοναδική καὶ θὰ μᾶς ἔμενε ἄγνωστη, ἂν ὁ Ἅγιος δὲν ἐμπιστευόταν τὴν πνευματικὴ του παρακαταθήκη, ὑπὸ μορφὴν σημειώσεων, στὸν ὑποτακτικό του, μακαριστὸ πλέον Γέροντα Σωφρόνιο Σαχάρωφ, ὁ ὁποῖος μὲ τὸ ἔργο του “Ὁ Γέρον Σιλουανός”, κατέστησε γνωστὴ στὴν ἐκκλησία τὴ ζωὴ καὶ τὴ διδασκαλία τοῦ Ἁγίου. Τὸ ἔργο γνώρισε ἀλλεπάλληλες ἐκδόσεις σὲ πολλὰ γλῶσσες καὶ μετὰ τὴν ἁγιοκατάταξη τοῦ Γέροντος (1998) κυκλοφορεῖ ὑπὸ τὸν τίτλο “Ὁ Ἅγιος Σιλουανός”.

Δὲν θὰ ἦταν ὑπερβολὴ νὰ ποῦμε ὅτι τὰ γραπτὰ καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἁγίου Σιλουανοῦ ἀποτελοῦν ἓνα ἐφαρμοσμένο εὐαγγέλιο, ἢ καλλιτέρα, μία

ἐπαναδιατύπωση τοῦ εὐαγγελίου πὺν ἀπαντᾷ στὶς ἀνάγκες τῶν καιρῶν. Ἰδιαίτερα ὁ λόγος τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν Ἅγιό μας: “κράτα τὸν νοῦ σου στὸν Ἄδη καὶ μὴν ἀπελπίζεσαι”, εἶναι μιὰ “καινὴ ἐντολή”, πὺν μπορεῖ νὰ λυτρώσει τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο ἀπὸ τὶς πολύμορφες δοκιμασίες τοῦ Ἄδου: τὸν παραλογισμό τῶν ἀδελφοκτόνων συγκρούσεων, τὴν κοινωνικὴ ἀνισότητα, τὸ φάσμα τῆς πείνας, τὴν κόλαση τῆς μοναξιάς, τὴν ἀπελπισία τῆς ἀνεργίας, τὸν ἐκκοσμικευμένο χριστιανισμό, τὴν ἐξαχρείωση τῶν διαπροσωπικῶν καὶ διαφυλικῶν σχέσεων, τὴ διάλυση τῶν οἰκογενειῶν, τὴν οἰκολογικὴ καταστροφή. Ὁ λόγος τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν Ἅγιο Σιλουανὸ ἔχει τεράστια μεταμορφωτικὴ καὶ ἀναγεννητικὴ δύναμη, ἢ ὁποῖα εἶναι ἀντίρροπη στὴν καταστρεπτικὴ δύναμη τῆς πυρηνικῆς ἀπειλῆς.

Δοσμένος σὲ προστακτικὴ ὁ λόγος πρέπει νὰ ἐρμηνευθεῖ ὡς θεῖα ἐντολή. Τὸ “κράτα τὸ νοῦ σου στὸν Ἄδη” δὲν περιορίζεται στὴ σημασία τῆς γνωστῆς στὴ μοναστικὴ γραμματεία “μνήμης τοῦ θανάτου”. Ἐδῶ πρόκειται γιὰ κάτι εὐρύτερο. Ἀφορᾷ ὄχι

ένα προσωπικό ασκητικό κατόρθωμα, αλλά την ἄρση τοῦ σταυροῦ τοῦ σύμπαντος κόσμου. Σημαίνει τὴν ἀνάληψη τῆς προσωπικῆς εὐθύνης γιὰ τὴν πανανθρώπινη καὶ παγκόσμια ἁμαρτία καὶ ἀπελπισία. Βιώνοντας τὴν ὀδύνη γιὰ τὰ βάσανα ὄλων τῶν ἀνθρώπων ὁ Ἅγιός μας κατεβαίνει στὸν Ἅδη τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξῆς. Πονάει γιὰ τοὺς πάντες καὶ τὰ πάντα: γιὰ τοὺς φτωχοὺς ἐργάτες τοῦ μοναστηριοῦ, πού, μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς παιδιὰ ἀκόμη, ξεβιτεύτηκαν γιὰ ἓνα κομμάτι ψωμί, γιὰ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς πού αἱματοκυλίζουν τοὺς λαοὺς, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν κτίση ὡς δημιουργία τοῦ Θεοῦ. Ὁ πόνος του γίνεται προσευχή, ὅμοια μ' ἐκείνη τοῦ Κυρίου στὴ Γεσθημανή: “τὸ νὰ προσεύχεσαι γιὰ τοὺς ἀνθρώπους σημαίνει νὰ χύσεις αἷμα”...

Κατὰ τὴν περίοδο τοῦ Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου ὁ Ἅγιος ἐπιδόθηκε σὲ ἔμπονη προσευχή γιὰ τὸν κόσμο, καὶ ιδιαίτερα γιὰ τὴν πατρίδα του Ρωσία πού σπαράσσονταν ἀπὸ τὶς ἐμφύλιες συγκρούσεις. Ὁ πρωτόγνωρος παραλογισμὸς τοῦ πολέμου μὲ τὶς ἐκατόμβες τῶν θυμάτων, γεννοῦσαν στὴν ψυχὴ του πολυάριθμα “Γιατί”. Ὁ Κύριος ἀπάντησε στὴν ἀγωνία του, ἐμφανιζόμενος πάνω

στὸν Σταυρό, καὶ τὸν ρώτησε: “Μήπως ἐσὺ ἀγαπᾶς τοὺς ἀνθρώπους περισσότερο ἀπ’ ὅ,τι Ἐγώ; Μήπως ἐσὺ σταυρώθηκες γι’ αὐτούς;”

Ἡ Σταυρικὴ θυσία καὶ ἡ εἰς Ἄδου κάθοδος τοῦ Κυρίου ἀποτελοῦν τὴν στέρεα βάση γιὰ τὴν τήρηση τῆς ἐντολῆς “καὶ μὴν ἀπελπίζεσαι”. Ἡ ἀπελπισία νικῆθηκε μαζί μὲ τὸν Ἅδη. Ἡ ἐλπίδα δὲν εἶναι πλέον μία ἀφηρημένη ἔννοια, ἀλλὰ ὑποστασιάζεται στὸ πρόσωπο τοῦ Ἀναστάσιου. Τὸ ἄπειρο ἔλεός Του καὶ ἡ μέχρι αὐτομίσους ἀγάπη Του γιὰ τὸν κόσμο ἀποτελοῦν τὴν “ἄγκυραν ἐλπίδος” πού προξενεῖ ἀγαλλίαση καὶ χαρὰ στοὺς πιστοὺς.

Ἡ καινὴ ἐντολὴ τοῦ Χριστοῦ στὸν Ἅγιο Σιλουανὸ καὶ δι’ αὐτοῦ σὲ ὀλόκληρο τὸν κόσμο, εἶναι μία ζωοποιὸς ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ, πού ἀνοίγει νέους δρόμους στὴν ἀνθρωπότητα. Μπορεῖ νὰ ἀποτελεῖ σκάνδαλο γιὰ τὸν κόσμο, εἶναι ὅμως ταυτόχρονα, γιὰ ὅσους θέλουν νὰ τὴν βαδίζουν, ὁδὸς πρὸς σωτηρίαν. Γιατὶ ὄχι μόνο νοηματοδοτεῖ, ἀλλὰ καὶ ὑπερβαίνει τὸν παραλογισμὸ τοῦ πόνου, ἀφοῦ σπάζει τὸ ἀδιέξοδο τῆς ἀπελπισίας καὶ ὀδηγεῖ στὴν εὐρυχωρία τοῦ Χριστοῦ, ὅπου χωροῦμε ὅλοι, δίκαιοι καὶ ἄδικοι, ἅγιοι καὶ ἁμαρτωλοὶ ...

ΑΠΕΛΟΦΥΛΑΚΤΟΣ ΞΑΝΘΗ

Δημητρίου Μαυρίδη
Μηχανικού

Η συμμετοχή της Ίερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης και Περιθεωρίου στις ετήσιες “Γιορτές της Παλιᾶς Πόλης της Ξάνθης” με φωτογραφικές εκθέσεις ξεκίνησε το 2005 με την ὀργάνωση ἑκθεσης με τίτλο “Μνεῖα τῆς καθ’ ἡμᾶς Ἀνατολῆς”, συνεχίσθηκε τὸ 2006 με τὴ φωτογραφικὴ ἑκθεση “Ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς Θράκης 1875-1925” καὶ συμπληρώνεται φέτος με τὴν ὀργάνωση ἑκθεσης με θέμα “Ἀγγελοφύλακτος Ξάνθη”. Ὅλες τὶς ἑκθέσεις συνοδεύουν ὁμότιλες ἐκδόσεις, πὸν περιλαμβάνουν τὶς φωτογραφίες ὅπως ἔχουν ἐκτεθεῖ καὶ τὶς σχολιάζουν με περιεκτικὰ κείμενα.

Μὲ τὴν ἑκθεση φωτογραφιῶν καὶ σχολίων, πὸν παρουσιάζουν καὶ ἀναλύουν τὶς πολιτισμικὲς καὶ τὶς ἱστορικὲς πραγματικότητες, ἐπιδιώκεται ἡ σύνδεση με τὸ οὐσιώδες, με ὅ,τι δηλαδὴ ἱστορικὰ συγκροτεῖ τὴν παρουσία μας ὡς διακριτοῦ λαοῦ καὶ με ὅ,τι πολιτισμικὰ συνιστᾶ τὴν ἰδιότητα καὶ καθοριστικὴ συμβολὴ μας στὸν παγκόσμιο πολιτισμό.

Θεμελιῶδες γνωσιολογικὸ ἀξίωμα τῆς παράδοσής μας ἀποτελεῖ ἡ ἀντίληψη ὅτι εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὸ πνεῦμα νὰ δεῖ, ὥστε νὰ κατανοήσει. Ἀλλὰ καὶ ἡ ὁμορφιὰ συναρτᾶται γιὰ τοὺς Ἕλληνες με τὴ θεά. Μὲ τὴ θέαση τοῦ κόσμου μέσα στὸν χρόνο ἀποκτοῦμε τὴν οὐσιαστικὴ ἐκείνη γνώση πὸν εἶναι ἡ βάση τῆς κατανόησης. Μέσα ἀπὸ τὸ τοπικὸ ἀναδύεται τὸ γενικὸ, τὸ ἀτομικὸ συνδέεται με τὸ συλλογικὸ, ἡ μι-

κροῖστορία ἀναδεικνύεται σὲ ἱστορία, ἡ καθημερινότητα περασμένων ἐποχῶν ἀνάγεται σὲ ἐρμηνεία τοῦ παρόντος, ἡ παράδοση προβάλλεται στὸ μέλλον. Ὑποστηρίζονται ἔτσι ἡ ταυτότητα καὶ ἡ αὐτογνωσία, δηλαδὴ ὅ,τι ἐξασφαλίζει στὸ λαὸ μας τὸ αἶσθημα τῆς ἀξιοπρέπειας καὶ τῆς ὑπερηφάνειας καὶ στηρίζει τὴν πίστη του στὸ μέλλον.

Βυζάντιο, Ἀνατολικὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, Τουρκοκρατία, καθ’ ἡμᾶς Ἀνατολή, κοινότητες τῶν Ρωμηῶν, Νέος Ἑλληνισμός, Μικρασιατικὴ Καταστροφή: ἔννοιες συστατικὲς τῆς ἰδιοπροσωπίας μας καὶ τῆς ταυτότητάς μας. Ἐννοιες ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἀναδύεται τὸ συλλογικὸ καὶ λαμβάνει σημασία τὸ “ἡμεῖς”. Ποιὰ εἶναι ἡ ἀκριβὴς σημασία τους; Πόση εἶναι ἡ βαρύτητά τους; Καὶ τί σχέση ἔχουν με μᾶς; διεθνικοὺς σήμερα πολῖτες μιᾶς παγκοσμιοποιημένης πραγματικότητας πὸν καθορίζεται ἀπὸ ἄλλους.

Ἡ κατάδυση στὸ συλλογικὸ ὑποσυνείδητο ὅπως ἐκφράζεται σὲ μιὰ δεδομένη πραγματικότητα, δηλαδὴ σὲ μιὰ μικρὴ ἐπαρχιακὴ πόλη με μακροαῖωνα παρελθόν, μπορεῖ νὰ δώσει μιὰ ἀπά-

ντηση στὰ πολὺ σοβαρὰ αὐτὰ ἐρωτήματα.

Παράλληλα, φαίνεται ὅτι εἶναι καιρὸς γιὰ νὰ συνειδητοποιήσουμε τὸ ὅτι εἶναι ἀπολύτως καὶ κατεπείγοντως ἀπαραίτητο νὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὰ θέματα τοῦ παρελθόντος, τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ἐθνικῆς μας πραγματικότητας μὲ γνώμονες τὸν τόπο, τὴ γλῶσσα καὶ τὴν ἱστορικὴ μνήμη. Αὐτὰ σὲ ἓνα κόσμο μεγάλης πολιτισμικῆς πολυμορφίας, ὅπου οἱ ἀξίες, οἱ

παραδόσεις καὶ οἱ ἀντιλήψεις μποροῦν πάντα νὰ ἀναιρεθοῦν ἀπὸ τὸ διαφορετικὸ, τὸ παράδοξο καὶ τὸ τυχαῖο, ὅπου οἱ ἰδιομορφίες καὶ οἱ ἰδιαιτερότητες ἀγωνίζονται γιὰ νὰ ἐπιβιώσουν καὶ ὅπου ἡ βιομηχανία τοῦ πολιτισμοῦ μᾶς ἐπιβάλλει τρόπους ξένους.

Ἔτσι, στὴν ψυχογραφία, ὅπως καὶ στὴν ἰδεολογικὴ καὶ τὴν πολιτισμικὴ ἱστορία τῆς πόλης τῆς Ξάνθης διακρίνουμε στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα εἶναι κατὰ τὴ γνώμη μας, σημαντικὰ γιὰ τὴ σημερινὴ προβληματικὴ, ὅπως σὰν Ἕλληνες τὴ δαισθανόμαστε καὶ τὴ βιώνουμε. Πρόκειται γιὰ τὰ πλατιά κύματα μιᾶς ἐσωτερικῆς παλιρροιακῆς κίνησης, γιὰ ἓνα παλίμψηστο, ὅπου, παρὰ τὸ γράψιμο νέων γραφῶν, τὰ παλιὰ γραψίματα μποροῦν νὰ ἀνιχνευθοῦν. Μελετώντας ἔτσι τὴν πόλη ἀντιλαμβανόμαστε μέσα ἀπὸ αὐτὸ πὸν βλέπουμε τὰ

ἀλλεπάλληλα ἐπίπεδα ἑνὸς πολιτισμικοῦ ὀρίζοντα πὸν συσσώρευσε τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου: Ἡ πόλη εἶναι ἀρχαιότατη στὴν χωροταξικὴ τῆς διάταξη διακρίνονται ἀκόμη οἱ βυζαντινὲς μυστικὲς ἀντιλήψεις γιὰ καθάγίαση τοῦ χώρου οἱ ὁποῖες μάλιστα δίνουν καὶ τὴν ἀφορμὴ γιὰ τὸν τίτλο τῆς ἐκθεσης. Ἡ πόλη ἀποτελεῖ χαρακτηριστικὸ δείγμα οἰκισμοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς, ἀλλὰ καὶ τὸ πληρέστερα διατηρούμενο στὸν ἐλλαδικὸν ἄλλοδοξο χωρὸν δομημένο παράδειγμα τῆς κοινοτικῆς ὀργάνωσης τοῦ νεότερου Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὴν ὑστερὴ Τουρκοκρατία. Κτίτορες τῆς Ξάνθης εἶναι ἡ ρωμαϊκὴ κοινότητα καὶ ἡ τοπικὴ ὀρθόδοξη Ἐκκλησία. Μεγάλῃ εἶναι ἡ κινητικότητά τῶν πληθυσμῶν τῆς πόλης, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἓνα καταφύγιο φυγάδων καὶ προσφύγων. Στὴ διατηρούμενη Παλιὰ Πόλη τῆς Ξάνθης ἀπαντῶνται στοιχεῖα τῆς λαϊκῆς, τῆς “ἀρχοντικῆς” καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐλληνικῆς ἀρχιτεκτονικῆς σὲ συνύπαρξη μὲ στοιχεῖα τῆς κεντροευρωπαϊκῆς μπελ ἐπόκ, τῆς ἐκλεκτικιστικῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν ἀστικῶν κέντρων τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ νεοκλασικισμοῦ τοῦ Νέου Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ἡ Παλιὰ Πόλη εἶναι ἓνα ἀρχιτεκτονικὸ ὑβρίδιο, καθρέπτει τῆς ἐξωστρέφειας τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ κοσμοπολιτισμοῦ τῶν Ρωμῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς, ἀλλὰ καὶ τὸπος ἀρμονικῆς συμβίωσης πληθυσμῶν μὲ διαφορετικὲς πολιτισμικὲς καταβολές.

Ἡ διατήρηση τῆς Παλιᾶς Πόλης τῆς Ξάνθης ἀποτελεῖ λοιπὸν μίαν πολιτιστικὴν δρᾶση ἄξια τοῦ ὀνόματός της.

ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΟΥ 19ου ΑΙ. ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΘΩΝΑ

Ι. Μ. Μπακιρτζή
Λέκτορας του Δ.Π.Θ.

Στήν πραγματικότητα, όσο ακόμη ἤρμαζαν τὰ μεγάλα μοναστικά κέντρα τοῦ Βιθυνικοῦ Ὀλύμπου, τοῦ Βοσπόρου, τῆς Κωνσταντινούπολης καὶ τοῦ Πόντου, τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς Συρίας, καὶ στήν Ἀφρική, τῆς Αἰγύπτου, τῆς Θηβαΐδος καὶ τῆς Λιβύης, τὸ Ἅγιον Ὄρος παρέμενε στήν ἀφάνεια καί, μόνον ὅταν οἱ πολιτικὲς συγκυρίες τῆς πρωτοβυζαντινῆς καὶ μέσης περιόδου τὸ ἐπέτρεψαν, ἂν ὄχι τὸ ἐπέβαλαν, κατέστη ἄσυλο καὶ κατοικητήριο μοναχῶν.

Συνεχίζοντας τὴν περιήγηση στήν ἱστορία τοῦ Ἁθῶνος, ἀπὸ τὸν πρῶτο τόμο τῆς Ἐπταλόφου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ 1869, σύμφωνα μὲ τὴ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννη Ραπτόροχ, διαπιστώνουμε τὴν ὑπαρξὴ ἑνὸς σχετικῶς μακροῦ διαστήματος, περὶ τοὺς ἑξὶ αἰῶνες, ἀπὸ τὸν ἐκχριστιανισμό τῆς περιοχῆς (τέλη 3ου μ.Χ. αἰ.) καὶ ὡς τὸν ἑνατο αἰῶνα, πού εἶναι πτωχὸ σὲ ἀναλυτικὲς καὶ ἐπαρκεῖς περιγραφές, ὥστε νὰ ἔχουμε σαφῆ εἰκόνα περὶ τὰ ἱστορικὰ συμβάντα τῆς χερσονήσου. Οἱ πλέον γνωστὲς δυσκολίες τῆς ἐποχῆς εἶναι οἱ διαρκεῖς ἐπιδρομὲς τῶν ἀνατολικῶν Γόθων καὶ τῶν Ἀβάρων, μὲ ἄμεσες συνέπειες στὴ ζωὴ τῶν μοναχῶν, τὴν αἰχμαλωσία καὶ τὴ ληστεία. Οἱ ἐπιδρομὲς ἐνετάθησαν κατὰ τὴ διάρκειά τῆς βασιλείας τῶν αυτοκρατόρων Κωνσταντίνου, Ἡρακλείου, Λέοντος, Θεοφίλου καὶ

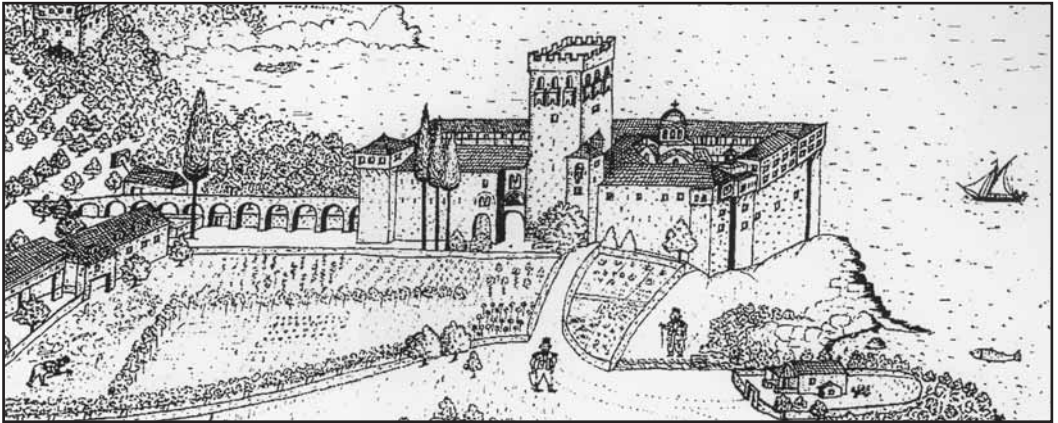
Μιχαήλ. Ἡ κατάσταση αὐτὴ ἐξανήγαγε τοὺς μοναχοὺς ν' ἀποσυροῦν στὰ ἐνδότερα καὶ ὀρεινότερα σημεῖα τῆς χερσονήσου.

Ἡ ἀποκατάσταση τοῦ κλίματος ἡσυχίας καὶ ἡ ἐμπέδωση τῆς τάξεως ἐπετεύχθησαν μόνον ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Νικηφόρου Φωκά. Πλὴν αὐτοῦ, εἶναι γνωστὴ καὶ ἡ φιλία τοῦ αυτοκράτορα μὲ τὸν ἅγιο Ἀθανάσιο τὸν Ἀθωνίτη. Μάλιστα, ὁ Φωκᾶς εἶχε πρὸ πολλοῦ ἐκδηλώσει τὴν ἐπιθυμία νὰ συμμονάσει μὲ τὸν Ἀθανάσιο, σύμφωνα ὅμως μὲ κάποιες ἀπόψεις ἢ ἀνακατάληψη τῆς Κρήτης ὤθησε τὸ γενναίοφρονα στρατηγὸ νὰ προτιμήσῃ νὰ περιβληθῇ τὴν αυτοκρατορικὴ πορφύρα ἀπ' τὸ μοναχικὸ ῥάσο. Ἡ ἐπιλογή του ἐκείνη, βεβαίως, δὲν τὸν ἐμπόδισε ἀπὸ τὸ νὰ ὑπεραγαπᾷ καὶ νὰ σέβεται τὸ φίλο του Ἀθανάσιο, ἀποδεικνύοντας αὐτὰ του τὰ αἰσθήματα μὲ τὴν ἴδρυσή τῆς περιώνυμης μονῆς τῆς Λαύρας, τὸ ἔτος 961 μ.Χ.

Στὸ σημεῖο ὅμως αὐτὸ θεωροῦμε προσφορότερο νὰ δώσουμε τὸ λόγο στὶς πηγές τῆς ἐποχῆς πού καὶ εὐγλωττότερες καὶ γλαφυρότερες εἶναι. Στὸ ἀκόλουθο ἀπόσπασμα περιγράφονται οἱ πρῶτες στιγμὲς τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου στὸν Ἁθῶνα, καθὼς καὶ ἡ ἐπικρατοῦσα ὡς τότε κατάσταση: “Ὡς δ' οὖν ἐπέβη τοῦ ὄρους περινοστεῖ μὲν αὐτό, περισκοπεῖ δὲ καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ οὐ πολλοὺς ὄντας, τότε τοὺς ἀσκουμένους καὶ

τούτων τὴν τραχυτάτην ἀγωγὴν ἀνιχνεύσας καὶ τὸν ἐρημικὸν καὶ ἀπράγμονα βίον, ἐθαυμάζετο καὶ ἤδετο τούτοις. Καὶ γὰρ ἦν αὐτοῖς ἀτεχνῶς ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα” οὐ γὰρ γῆν ἤρουν, οὐκ αὐλάκα ἔτεμνον, οὐ βοῦν εἶχον, οὐχ ὑποζύγιον, οὐκ ἄλλο τι τῶν ἀχθοφόρων ζώων, ἀλλὰ καλύβας ἐκ μικρὸν πηξάμενοι ξύλων, καὶ ὄροφὴν αὐταῖς ἐκ χόρτου συμφορηθεῖσαν ἐπισχεδιά-

ναχῶν ποῦ ἔβλεπαν νὰ ἐξανεμίζεται ἡ ἐξουσία τους καὶ ν’ ἀπειλεῖται ὁ ἡγεμονικὸς τους ρόλος στὴν περιοχὴ. Ἡ εὐκαιρία ποῦ τοὺς δόθηκε ἦταν ἡ ἀνατροπὴ καὶ ὁ θάνατος τοῦ Φωκά, θεωρούμενου προστάτη τοῦ Ἰωάννη Τσιμισκῆ. Κατόπιν αὐτοῦ, ἔσπευσαν νὰ καταγγείλουν τὸν ῥηξικέλευθο ἡγούμενο στὸ διάδοχο τοῦ Φωκά, τὸν Ἰωάννη Τσιμισκῆ. Τὸ περιεχόμενον τῆς καταγγελίας ἔχει σωθεῖ καὶ

σαντες, οὕτως ἐν θέρει, οὕτως ἐν χειμῶνι διεκαρτέρουν, τῶν ἐναντίων τοῦ ἀέρος ἀνεχόμενοι προσβολῶν. Εἰ δέ ποτε καὶ γένοιτό της χρεῖα μετακομίσει τι τῶν παρ’ αὐτοῖς, αὐτοὶ δι’ ἑαυτῶν τὴν τῶν νωτοφόρων ζώων χρεῖαν ἐπλήρουν. Τροφὴ αὐτοῖς, μετὰ τὴν πνευματικὴν, ἢ σωματικὴ, ἄσκευος πᾶσα καὶ ἀπέριπτος καὶ τὸ ὅλον ὄρειος τῶν ἀγρίων δένδρων συλλέγοντες τοὺς καρπούς, αὐτοσχέδιον ἑαυτοῖς παρετίθουν τὴν τράπεζαν, πλὴν εἰ μὴ ποῦ πλοίου ποθὲν ἐποκείλαντος, εὐχῆς χάριν περιέβαλλον τινες σίτου ἢ κέγχρου, εἰ τύχοι, εἰ τινος ἄλλου τῶν σπερμάτων”.

Ἡ ἀναμορφοτική καὶ ἀνακαινιστικὴ πνοὴ τοῦ Ἰωάννη Τσιμισκῆ προκάλεσε τὸ φθόνον ὀρισμένων ἀντιπάλων του, παλαιότερων μο-

εῖναι μνημεῖο μισαλλοδοξίας κατὰ τοῦτο, ὅτι ἐπιχειρεῖ νὰ ἐδράσῃ ὅλη τὴν καταφορά ἐναντίον τοῦ ἁγίου σ’ ὅσα ἀκριβῶς εἶναι καταφανέστατα τὰ ἰσχυρότερα πλεονεκτήματα τῆς ὅλης του πολιτείας. Μέμφονται, λοιπόν, τὸν Ἰωάννη Τσιμισκῆ: ὡς καταδυναστεύοντα τοῦ Ἰωάννου καὶ τοὺς ἀρχαίους τύπους καὶ τὰ ἔθιμα καταλύοντα. Οἰκοδομᾷ γὰρ ἀνήγειρε πολυτελεῖς καὶ πύργους καὶ λιμένας ἐνήργησεν, ἐπιρροᾶς τε ὑδάτων κατήγαγε καὶ ζεύγη βοῶν ὠνήσατο, καὶ εἰς κόσμον ἤδη τὸ Ἰωάννη μετεποίησεν ἀγρούς γὰρ ἔσπειρε καὶ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνας, καὶ καρπὸν γεννήματος ἐποίησεν ... ὅτι τε τοὺς ἀρχαίους νόμους παρακινεῖ καὶ μεταποιεῖται τὰ παλαιὰ ἔθνη καὶ ὄρους.

Συνεχίζεται

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ

Χρήστου Ἀναγνωστόπουλου
Φοιτητοῦ

Μιά μικρὴ ἀντιπροσωπεία νέων τῆς Μητροπόλεώς μας εἶχαμε τὴν μοναδικὴ εὐκαιρία νὰ παραβρεθοῦμε στὸ 2ο Συνέδριο Ὁρθόδοξου Νεολαίας, ποὺ διοργάνωσε τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο στὴν Πόλη, στὶς 11-16 Ἰουλίου μὲ θέμα “Μέλη τῆς Ἐκκλησίας-Πολίτες τοῦ Κόσμου”. Οἱ συνέδριοι προέρχονταν ἀπὸ ἐπαρχίες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἀνά τὴν Ὑφήλιο, κυριολεκτικὰ ἀπ’ ὅλες τὶς ἡπείρους καὶ ἔφταναν περίπου τοὺς χίλιους. Ἡ ὀργάνωση τοῦ συνεδρίου αὐτοῦ φάνταζε σὰν ἓνα πραγματικὸ κατόρθωμα καὶ ἦταν ὄντως μιὰ ἔμπρακτὴ ἐκδήλωση τῆς μέριμνας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου γιὰ τὴ σύγχρονη νεολαία, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ μεταλαμπάδευση τοῦ οἰκουμενικοῦ φρονήματος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας πέρα ἀπὸ ἀπλὲς ῥητορείες καὶ μέσα ἀπὸ τὴν ἀνοιχτόκαρδη χειρονομία τῆς φιλοξενίας μᾶς τόσο πολυπληθοῦς καὶ ἑτερογενοῦς κοινότητας στὸν χῶρο τῆς κοινῆς τους ἐκκλησιαστικῆς ἀναφορᾶς. Προσφέρθηκε μ’ αὐτὸν τὸν τρόπο σ’ ὅλους μιὰ ἄμεση γένση τῆς ποικιλομορφίας καὶ τῆς εὐρύτητας τῆς παράδοσης ποὺ γιὰ αἰῶνες διακονεῖται στὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινούπολης.

Οἱ εἰσηγήσεις ἦταν ὑψηλοῦ ἐπιπέδου καὶ ἀπὸ διακεκριμένους ὁμιλητὲς μὲ θέματα ποὺ ἀπασχολοῦν τοὺς νέους, ὅπως ἡ συμμετοχὴ τους στὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ, τὸ σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, ἡ ἐπικοινωνία καὶ ἡ τεχνολογία, ἡ μοναξιά, ὁ ἔρωτας, κ.ἄ. Οἱ προσεγγίσεις εἶχαν ποικίλες ἀφετηρίες καὶ ἀναφορές, φιλοσοφικές, ποιητικές, κοινωνιολογικές, ψυχχαναλυτικές. Κοινὴ ὅμως ἦταν ἡ προσπάθεια φωτισμοῦ τους ἀπὸ τὴν

πλευρὰ τῆς θεολογίας. Ἐντύπωση μᾶς ἔκανε πόσο φλέγον θεωρεῖται στὸν χῶρο τῆς Δύσης τὸ ζήτημα τῶν διαχριστιανικῶν σχέσεων, καθὼς οἱ ὀρθόδοξοι κοινότητες ἐκεῖ ἀποτελοῦν τὴ μειοψηφία καὶ καλοῦνται συνεχῶς νὰ προσδιορίζουν τὴν ταυτότητά τους καὶ τὶς σχέσεις τους, μέσα σ’ ἓνα περιβάλλον διαμορφωμένο ἀπὸ ἄλλες παραδόσεις. Αὐτὸ σημαίνει διατήρηση μιᾶς δύσκολης ἰσορροπίας.

Καθὼς περνοῦσαν οἱ μέρες διαπιστώσαμε πὼς ἡ Πόλη καὶ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο δὲν βρίσκονται μόνο στὶς καρδιές τῶν Ρωμιῶν ὡς τὰ ὑψηλότερα σύμβολα τῆς παράδοσής τους, ἀλλὰ πὼς τὸ ἴδιο αἰσθάνονται πλεῖστοι Ὁρθόδοξοι σ’ ὅλη τὴ γῆ. Δὲν εἶναι βέβαια ἡ μνήμη μιᾶς αὐτοκρατορίας ποὺ μᾶς ἐνώνει, ὅσο ἡ πανανθρώπινη ἐλπίδα τοῦ εὐαγγελικοῦ μηνύματος, ποὺ βιώθηκε καὶ ἐκφράστηκε σὲ πολλές πτυχές τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ.

Ὅπως σὲ κάθε συνέδριο βέβαια, τὸ πιὸ σημαντικό κομμάτι ἦταν οἱ διαπροσωπικὲς σχέσεις ποὺ ἀναπτύχθηκαν ἀνάμεσα στοὺς συμμετέχοντες. Ἄν καὶ σὲ “ἐργαστηριακὲς συνθῆκες”, ἡ ἐμπειρία μιᾶς τέτοιας σύναξης τῶν λαῶν ἦταν μιὰ ἀνάσα παρακλητικῆ, μέσα σ’ ἓναν κόσμο ποὺ δὲν γνωρίζει τὸν ἐκκλησιαστικὸ τρόπο τῆς ἐνότητας, ἀδιαφορεῖ γι’ αὐτὸν ἢ καὶ τὸν ἀρνεῖται. Γιὰ πέντε μέρες εἶχαμε τὴν εὐλογία νὰ ζήσουμε μιὰ πορεία πρὸς αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἐνότητα, ποὺ πλουτίζεται ἀπὸ τὴν συνεχῆ ἔκπληξη τῆς ἑτερότητας, νὰ συμπεριληφθοῦμε ἔτσι σ’ ἓνα πολὺχρωμο ψηφιδωτὸ καὶ νὰ ἐπιστρέψουμε σημαδεμένοι ἀπὸ τὴν χαρὰ αὐτὴν ποὺ μᾶς προσφέρθηκε.

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΙΣ ΠΛΗΓΕΙΣΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Ἄρχιμ. Ἰωακείμ Μούκανου

Ἱεροκήρυκος

Τό πρωινό τῆς **Τρίτης 18 Σεπτεμβρίου** ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ξάνθης καί μιά ὀλιγομελής ομάδα ἱερομονάχων καί λαϊκῶν συνεργατῶν τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας ἀναχώρησε μέ προορισμό τήν πολύπαθη Πελοπόννησο. Τό πολύωρο ταξίδι μας τερματίστηκε στή γραφική κωμόπολη τῶν Καλαβρυτῶν ἀφοῦ προηγήθηκε σύντομη προσκυνηματική στάση στήν περιάκουστη Ἱερά Μονή τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου. Τό Μέγα Σπήλαιο σεμνύεται γιά τήν θαυματουργική εἰκόνα τῆς δεξιοκρατοῦσης Θεοτόκου, ἔργο τοῦ θεηγόρου Εὐαγγελιστοῦ Λουκά.

Καταλύσαμε στό “Καλλιμανοπούλειο Ἐκκλησιαστικό Διακονικό Κέντρο”, ἕνα πρότυπο καί ἄριστα ἐξοπλισμένο ἴδρυμα, φιλοξενούμενοι τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καλαβρυτῶν κ. Ἀμβροσίου καί προσφέραμε οἰκονομική βοήθεια. “Ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου” προσευχηθήκαμε στό Μητροπολιτικό Ναό Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καί τελέσαμε τρισάγιο στόν τόπο τοῦ μαρτυρίου τῶν Καλαβρυτινῶν, θυμάτων τῆς ναζιστικῆς θηριωδίας. Στή συνέχεια κατευθυνόμεστε στό ἱστορικό μοναστήρι τῆς Ἁγίας Λαύρας πού συνδέθηκε μέ τήν κήρυξη τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821. Προσκυνήσαμε τούς πνευματικούς θησαυρούς τῆς Μονῆς, τίς τίμιες κάρες τῶν Ἁγίων Ἀλεξίου καί Φιλαρέτου τοῦ ἐλεήμονος καί ἀποθανύσαμε τό ὀργανωμένο μουσεῖο, ὅπου τό βλέμμα μας αἰχμαλωτίστηκε ἀπό τό Ἱερό Λάβαρο τοῦ Ἀγώνα.

Μέσα ἀπό ἕνα πανέμορφο δασικό τοπίο πού σέ κάποια σημεία ἀμαυρώνεται ἀπό τά ἐκτυπώματα τῆς καταστροφικῆς πυρκαϊᾶς ὀδηγηθήκαμε

στήν Ἡλεία. Τό Ἐπισκοπεῖο, διοικητική ἔδρα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἡλείας, στόν Πύργο ἦταν ὁ ἐπόμενος σταθμός μας. Ἐκεῖ μᾶς ἀνέμενε ὁ πολυσέβαστος Σεβ. Μητροπολίτης Ἡλείας κ. Γερμανός πού ἐγκάρδια μᾶς ὑποδέχθηκε. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας τοῦ παρέδωσε χρηματική ἐνίσχυση, ἐκ τῆς λογίας τῶν χριστιανῶν τῆς Ξάνθης, γιά τήν ἀνακούφιση τῶν πυροπλήκτων τῆς δεινῶς δοκιμασθείσης ἐπαρχίας του. Ἐπόμενη στάση ἡ κωμόπολη Ζαχάρω. Ἐπισκεπτόμαστε τό Δημοτικό Σχολεῖο. Ὁ ποιμενάρχης μας ὀμιλεῖ παραμυθητικά στό σύλλογο τῶν δασκάλων καί παραδίδει στό Διευθυντή χρηματικό βοήθημα μέ τήν παράκληση νά διατεθεῖ στίς οἰκογένειες τῶν μαθητῶν τοῦ σχολείου πού προέρχονται ἀπό τά πυροπαθῆ χωριά τῆς εὐρύτερης περιοχῆς. Τραγική φιγούρα ἡ μαυροντυμένη δασκάλα, χήρα ἐνός νεοδιορισθέντος ἀγροφύλακος πού φονεύθηκε στήν πύρινη λαίλαπα. Στό νεόκτιστο ναό τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος συγκεντρώνεται ἡ ὕλική βοήθεια πού καταφθάνει ἀπό ὅλα τά σημεία τῆς πατρίδας μας. Ἐκεῖ μᾶς προϋπάντησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τριφυλίας κ. Χρυσόστομος γιά νά μᾶς καλωσορίσει μέ ἐκδηλη χαρά. Ὁ Σεβ. Τριφυλίας διατηρεῖ στενό πνευματικό σύνδεσμο μέ τόν ποιμενάρχη μας, ὡς ὀμογάλακτοι ἀδελφοί τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων. Ἡ μεσσηνιακή πρωτεύουσα, ἡ ὀμορφη Καλαμάτα, μᾶς ὑποδέχεται τήν μεσημβρία. Προσκυνοῦμε στό μεγαλοπρεπῆ Μητροπολιτικό Ναό τῆς Ὑπαπαντῆς τῆ σεβασμία εἰκόνα τῆς Παναγίας. Στό παρακείμενο Μητροπολιτικό Μέγαρο ὁ φιλόξενος

Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος ἐξέρχεται πρὸς συνάντησή μας. Γευματίζουμε στήν ἱστορική Ἱερά Μονή Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἐλένης. Στό Καθολικό εἶχαμε τήν εὐλογία νά προσκυνήσουμε τήν θαυματουργική εἰκόνα τῆς Παναγίας Δημοβιτίσσης πού φιλοξενεῖται ἐκεῖ προσωρινά. Μέσω μιᾶς δύσκολης ἀλλά μαγευτικῆς διαδρομῆς, τοῦ πανέμορφου Ταϊγέτου πού ἐπλήγη σφοδρῶς ἀπό τίς φωτιές, φθάνουμε τό ἀπόγευμα στήν ἐπιβλητική Μονή τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα, μονή τῆς μετανοίας τοῦ Σεβασμιωτάτου. Μετά τό δείπνο καταλύουμε γιά διανυκτέρευση στό μετόχιό τῆς Παναγίας τῆς Φανερωμένης στήν Ἀναβρυτή, ὅπου παρά τό προχωρημένο τῆς ὥρας μᾶς ἀνέμενε φιλόφρονα ὁ ἀκούραστος καί ἐγκαρδιότατος π. Ἱερόθεος. **Πέμπτη 20 Σεπτεμβρίου**, μνήμη τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Εὐσταθίου καί ὀνομαστική ἐορτή τοῦ ἐπιφανοῦς ποιμενάρχου τῆς Σπάρτης. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μονεμβασίας καί Σπάρτης κ. Εὐστάθιος ἐπέλεξε νά ἐορτάσει ἐν μέσῳ τοῦ πονεμένου λαοῦ τῆς πυρόπληκτης Γκοριτσᾶς. Μέ κατάνυξη μετέχουμε στήν πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία στόν κατανυκτικό ναό τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου καί ὑποβάλλουμε τά σεβάσματά μας στόν ἐορτάζοντα. Τίς μεσημβρινές ὥρες βρισκόμαστε στή Μεγαλόπολη τῆς Ἀρκαδίας γιά νά συναντηθοῦμε μέ τόν Σεβ. Μητροπολίτη Γόρτυνος κ. Ἱερεμία. Ὁ Ἐπίσκοπος μᾶς προσφέρει πλούσιο γεῦμα καί παραλαμβάνει συγκινημένος χρηματική ἐνίσχυση γιά τόν ἐμπεριόστατο λαό του ἀπό τά χέρια τοῦ Μητροπολίτου Ξάνθης. Συγκινημένοι ἀπό τήν πληθωρική ἐκδήλωση τῆς πατρικῆς του ἀγάπης ἀναχωροῦμε καί “περί τήν ἡλίου δύσιν” ἀφικνούμεθα στό Ἱερό Προσκύνημα τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσου στό Προκόπιο. Στόν ὠραιότατο ξενῶνα τοῦ Προσκυνηματος μᾶς ἀνέμενε ὁ

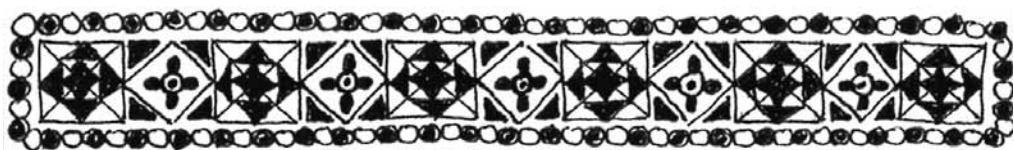
προσηνῆς καί εὐγενέστατος Ἅγιος Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος γιά νά μᾶς προσφέρει ἀβραμαία φιλοξενία.

Τό πρωῖ τελεῖται Θ. Λειτουργία καί ἀρνούμενοι τήν εὐλογία τοῦ θαυματουργοῦ Ὁσίου Ἰωάννου πορευόμεσθε στήν Ἱ. Μ. Ὁσίου Δαβίδ τοῦ Γέροντος. Ὁ Γέροντας καί οἱ πατέρες μᾶς ὑποδέχονται μέ πηγαία καλοσύνη. Τελέσαμε τρισάγιο στόν τάφο τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος Ἰακώβου καί ἐπισκεπτόμαστε τό ταπεινό του κελλί, ὅπου ἄφησε τήν τελευταία του πνοή (21-11-1993) γιά νά μεταφτευθεῖ στούς οὐράνιους λεμιῶνες τοῦ Παραδείσου.

Στήν ἔξοδο τῆς Μονῆς ἀσπαζόμαστε τό χέρι τοῦ ἀξίου καί ὁμοτρόπου διαδόχου του π. Κυρίλλου, λαμβάνοντας τήν ὑπόσχεση ὅτι σύντομα θά βρεθεῖ κοντά μας, στήν Ξάνθη, μέ τήν τιμία κάρα τοῦ Ὁσίου Δαβίδ πού οἱ συμπατριῶτες μας ἰδιαίτερως εὐλαβοῦνται. Τό ταξίδι μας λαμβάνει αἴσιο τέλος τίς πρῶτες βραδινές ὥρες τῆς **Παρασκευῆς 21 Σεπτεμβρίου**.

Ἐνισχυμένοι ἀπό τίς πλούσιες εὐλογίες τοῦ Θεοῦ, τῶν ἱερῶν καί χαριτοβρύτων λειψάνων καί εἰκόνων τῶν Ἁγίων τῆς πίστεώς μας, πού εὐλαβικά προσκυνήσαμε, ἀπό τήν ἀφειδώλευτη ἀγάπη πού παντοῦ συναντήσαμε, ἀπό τήν ἐπικοινωνία μέ ἀδελφούς καί οἰκείους πού συνδεόμαστε μέ τόν ἀδιάρηκτο δεσμό τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης καί κοινῆς πίστεως.

Προβληματισμένοι γιά τήν ἔκταση τῆς καταστροφῆς πού “ἰδίους ὄμμασι” διακριβώσαμε πού στοίχισε ἀνθρώπινες ζωές καί τήν ἀπώλεια περιουσιῶν καί δασικοῦ πλούτου καί εὐαισθητοποιημένοι ἀπό τόν πόνο τῶν συνανθρώπων μας πού καρτερικά αἴρουν τό Σταυρό τῆς δοκιμασίας τους, προσευχόμαστε στόν Χριστό γιά τήν ἐνίσχυση τῶν ἐμπεριστάτων ἀδελφῶν μας καί τήν ἐπούλωση τῶν καινουσῶν πληγῶν τους.

ΗΧΟΣ (ΑΧΟΣ) ΗΧΟΣ (ΤΡΟΠΟΣ)

Ἀριστείδου Ε. Δελιανίδου
Ἱεροψάλτου

Στὴ λέξη “ἦχος” μπορούμε νὰ δώσουμε δύο ἔννοιες. Συνήθως, ὅταν μιλάμε γιὰ ἦχο, ἐννοοῦμε ὅ,τιδήποτε γίνεται ἀντιληπτό μὲ τὸ αὐτί. Ὅταν, ὅμως, ἐμεῖς οἱ Ἱεροψάλτες μιλοῦμε γιὰ ἦχο, ἐννοοῦμε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἓναν ἀπὸ τοὺς ὀκτῶ τρόπους τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, μία κλίμακα, ὅπως θὰ ἔλεγαν οἱ σπουδάζοντες τὴ δυτικὴ μουσικὴ, ἢ ἓνα δρόμο, ὅπως θὰ ἔλεγαν κάποιοι λαϊκοὶ ὀργανοπαῖκτες.

Ἦχος-μουσικὴ κλίμακα (σκάλα) ὀνομάζεται ἢ διαδοχικὴ σειρὰ ὀκτῶ φθόγγων καὶ τῶν μεταξὺ τους ἑπτὰ διαστημάτων, ἢ ὅποια ξεκινᾷ ἀπὸ ἓναν φθόγγο ἀφετηρία-βάση καὶ προχωρεῖ συνήθως μέχρι νὰ τὸν ξαναβρεῖ, ψηλὰ (ἑπταφωνία), ἢ χαμηλὰ (ἀντιφωνία). Κάθε ἦχος τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς ἔχει τὴ δική του κλίμακα, μὲ διαφορετικὰ διαστήματα ἀνάμεσα στοὺς φθόγγους του. Ὅταν χρησιμοποιεῖ ὅλους τοὺς φθόγγους καὶ τὰ διαστήματα τῆς κλίμακᾶς του, τότε λέμε ὅτι ὁ ἦχος κινεῖται κατὰ τὸ διαπασῶν σύστημα.

Οἱ ὕμνοι τῆς ἐκκλησίας μας ἔχουν μελοποιηθεῖ βασικὰ σὲ ὀκτῶ διαφορετικοὺς ἦχους-τρόπους. Κάθε ἦχος ἔχει ξεχωριστὸ μελωδικὸ ἄκουσμα,

μὲ κάποια ἰδιαιτέρα χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα ποὺ τὸν κάνουν μοναδικό. Λ.χ. ὑπάρχουν ἦχοι ποὺ χρησιμοποιοῦν τὴν ἴδια κλίμακα (τὴν ἴδια πορεία τετραχόρδων ἢ πενταχόρδων) κι ὅμως διαφέρουν ὁ ἓνας ἀπὸ τὸν ἄλλον. Τὰ συστατικὰ αὐτὰ κάθε ἦχου εἶναι: α) ἡ βάση, β) τὰ διαστήματα, γ) οἱ δεσπίζοντες φθόγγοι, δ) οἱ καταλήξεις τοῦ μέλους. Ὑπάρχουν καὶ δύο στοιχεῖα γνωριστικὰ ποὺ κάνουν κάθε ἦχο ἀντιληπτό εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς: α) ἡ μαρτυρία του, β) τὸ ἀπήχημά του.

Πάνω στοὺς ἦχους-τρόπους τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, ὅπως προαναφέραμε, ἔχουν μελοποιηθεῖ οἱ ὕμνοι τῆς ἐκκλησίας μας, καθὼς ἐπίσης καὶ πλῆθος δημοτικῶν τραγουδιῶν. Ἐκτός, ὅμως, ὅλων αὐτῶν, μεγάλοι μουσικοσυνθέτες τῆς ἐποχῆς μας, ὅπως ὁ Θεοδοράκης, ὁ Χατζηδάκης, ὁ Καλδάρης, ὁ Πάνου, δὲν δίστασαν νὰ χρησιμοποιήσουν αὐτούσιους τοὺς ἦχους τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, γράφοντας ἐκπληκτικὰ τραγούδια, ἀναγνωρίζοντας κι αὐτοὶ τὸν πλοῦτο καὶ τὸ μεγαλεῖο τῆς βυζαντινῆς-ἐθνικῆς (ἐπὶ τὸ ὀρθότερο) μουσικῆς μας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Επιμέλεια:
Ἀρχιμ. Πολυκάριπου Δημητριάδη
Ἱεροκήρυκος

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ

Μέ μεγάλη επιτυχία λειτούργησαν από τις 25 Ἰουνίου καί ὀλόκληρο τόν Ἰούλιο οἱ κατασκηνώσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, στίς σύγχρονες ἐγκαταστάσεις πού βρίσκονται στόν χώρο τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος Ἁγίου Γεωργίου Δρυμιάς. Στίς πέντε περιόδους πού πραγματοποιήθηκαν, περίπου πεντακόσια ἀγόρια καί κορίτσια εἶχαν τήν εὐκαιρία μέσα σέ ἓνα περιβάλλον πλούσιο σέ φυσικό κάλλος νά ψυχαγωγηθοῦν καί νά ἐνδυναμωθοῦν πνευματικά.

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΥΣΤΥΛΟΥ

Στίς 23 Ἰουλίου τελέσθηκε σά ἐρείπια τῆς παλαιοχριστιανικῆς βασιλικῆς τῆς Ἀκροπόλεως Πολυστύλου τῶν ἀρχαίων Ἀβδήρων, ὁ καθιερωμένος ἀπό ἐτῶν ὑπαίθριος Ἑσπερινός, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας. Πλήθος λαοῦ συμ-

μετεῖχε εὐλαβικά, ἐνώνοντας τή γῆ μέ τόν οὐρανό, τό σήμερα μέ τό χθές.

ΟΝΟΜΑΣΤΗΡΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ

Μέ τήν συμμετοχή τοῦ Ἱεροῦ κλήρου καί τοῦ πιστοῦ λαοῦ, ἐορτάσθηκαν τά ὀνομαστήρια τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ.κ. Παντελεήμονος τήν 27ην Ἰουλίου στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό Τιμίου Προδρόμου. Τό Ἐπισκοπεῖο ἦταν ἀνοιχτό ὀλόκληρη τήν ἡμέρα καί ὁ λαός τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἔσπευσε νά εὐχηθεῖ στόν ἐορτάζοντα ποιμενάρχη του.

ΕΟΡΤΗ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Τό “Πάσχα τοῦ Καλοκαιριοῦ”, ἡ ἐορτή τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τιμήθηκε πανηγυρικά σά δύο Μοναστήρια τῆς περιοχῆς μας. Στίς 14 καί 15 Αὐγούστου πλήθος προσκυνητῶν συνέρρεε ὅλο τό εἰκοσιτετράωρο στήν πανηγυρίζουσα Ἱερά Μονή Πα-

ναγίας Ἀρχαγγελιωτίσεως.

Στίς 22 καί 23 Αὐγούστου, ἡμέρα τῆς ἀποδόσεως τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου πανηγύρισε μέ λαμπρότητα ἡ Ἱερά Μονή Παναγίας Καλαμοῦς. Σέ ὅλες τίς λατρευτικές ἀκολουθίες προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας, συμπαραστατούμενος ἀπό τόν ἱερό κληρο.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ

Μέ τήν δέουσα μεγαλοπρέπεια καί πάνδημη συμμετοχή ἑορτάσθηκε ἡ Ἀποτομή τοῦ Τιμίου Προδρόμου καί Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, Πολιούχου τῆς Ἐάνθης.

Τήν παραμονή τῆς ἑορτῆς, 28 Αὐγούστου, τελέσθηκε στόν πανηγυρίζοντα Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό ὁ πανηγυρικός ἀρχιερατικός Ἐσπερινός καί ἀκολούθησε ἡ λιτάνευση τῶν Ἱερῶν εἰκόνων τοῦ Πολιούχου καί τῆς Παναγίας Καλαμοῦς. Ἀνήμερα τῆς ἑορτῆς, 29 Αὐγούστου, τελέσθηκε πανηγυρικό ἀρχιερατικό συλλεΐτουργο στό φερόνυμο Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό. Στίς λατρευτικές ἐκδηλώσεις συμμετεῖχαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Λήμνου καί Ἀγίου Εὐστρατίου κ.κ. Ἱερόθεος, Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων κ.κ. Κύριλλος καί Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας κ.κ. Κοσμάς.

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

Γιά τρίτη συνεχῆ χρονιά ἡ Ἱερά Μητρόπολη συμμετεῖχε στίς “Γιορτές

Παλιᾶς Πόλης” πού διοργανώνει ὁ Δῆμος Ἐάνθης, μέ τήν ἔκθεση φωτογραφίας μέ θέμα: “Ἀγγελοφύλακτος Ἐάνθη”. Τά ἐγκαίνια τῆς ἔκθεσης πραγματοποιήθηκαν τό Σάββατο 1 Σεπτεμβρίου στήν Δημοτική Πινακοθήκη ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη μας.

ΑΓΙΑΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ

Τήν Τρίτη 11 Σεπτεμβρίου, ἡμέρα ἐνάρξεως τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ.κ. Παντελεήμων ἐπεσκέφθη σχολεῖα τῆς Πρωτοβάθμιας καί Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης καί ἐτέλεσε τήν ἀκολουθία τοῦ ἀγιασμοῦ, εὐχόμενος ἐγκαρδίως σέ καθηγητές, δασκάλους καί μαθητές, δύναμη, ὑπομονή καί φωτισμό.

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ

Τετραήμερη προσκυνηματική ἐπίσκεψη στά Ἱεροσόλυμα, μέ ἀφορμή τόν ἑορτασμό τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, πραγματοποίησε ἀπό 25 ἕως 28 Σεπτεμβρίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας συνοδευόμενος ἀπό τήν Δήμαρχο Ἀβδήρων καί ὀλιγομελῆ συνοδεία κληρικῶν. Κατά τό σύντομο αὐτό Ἱερό προσκύνημα ὁ Σεβασμιώτατος καί ἡ συνοδεία του εἶχαν ιδιαίτερη συνάντηση μέ τόν Μακαριώτατο Πατριάρχη Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλο, καί ἐπισκέφθηκαν τά Πανάγια καί Θεοβάδιστα σεπτὰ Προσκυνήματα τῶν Ἀγίων Τόπων.

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ

Ὁλόκληρη ἡ Ἑλλάδα καί σύμπας ὁ Χριστιανικός Κόσμος, συγκλονίστηκε ἀπό τήν αἰφνίδια περιπέτεια τῆς υἰείας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου. Ὅπως εἶναι γνωστό, ὁ Μακαριώτατος ἤδη βρίσκεται στό Μαιάμι τῶν ΗΠΑ προκειμένου νά ὑποβληθεῖ σέ μεταμόσχευση ἥπατος, μόλις βρεθεῖ τό κατάλληλο μόσχευμα. Τό περιοδικό μας εὐχεται ὁ Θεός νά τόν ἐνδυναμώνει στήν μεγάλη αὐτή δοκιμασία καί νά τοῦ χαρίσει πλήρη καί ταχεῖα ἀποκατάσταση τῆς υἰείας του.

ΕΚΔΗΜΙΑ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ

Τόν Ἰούλιο ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ὁ Πρωτοπρεσβύτερος π. Γεώργιος Βρένος μετὰ ἀπό πολυετή δοκιμασία. Ὁ ἀείμνηστος κληρικός ὑπηρετήσε γιά πολλά χρόνια τήν ἐνορία Ἀγίου Νεκταρίου Κρεμαστῆς καί κατέλιπε μνήμη ἀγαθοῦ λευίτου. Στίς 23 Αὐγούστου μετέστη πρὸς Κύριον σέ τροχαῖο δυστύχημα ὁ Πρωτοπρεσβύτερος π. Μιχαήλ Κοκογκιέλης, συνταξιούχος κληρικός τῆς Ἱ. Μ. Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς. Ὁ ἀείμνηστος κληρικός κηδεύθηκε καί ἐτάφη στόν Πολύσιτο, τόπο τῆς καταγωγῆς του. Εὐχόμεστε ὁ Θεός νά τοὺς ἀναπαύσει καί ἡ μνήμη τους νά εἶναι αἰωνία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- **ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ**
Σεβ. Μητροπολίτου Ἐάνθης
κ.κ. Παντελεήμονος41
- **ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗ ΛΑΙΛΑΠΑ ΤΩΝ ΠΥΡΚΑΪΩΝ**
Σεβ. Μητροπολίτου Ἐάνθης
κ.κ. Παντελεήμονος43
- **ΜΑΚΡΟΘΥΜΕΙΤΕ ΠΡΟΣ ΠΑΝΤΑΣ**
Ἀρχιμ. Ἰωακείμ Μούκανου44
- **Ο ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΘΡΑΚΗ**
Ἀρχιμ. Παντελεήμονος Μουτάφη46
- **ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ**
Ἀρχιμ. Σωφρονίου Γκουτζίνη48
- **ΑΓΓΕΛΟΦΥΛΑΚΤΟΣ ΞΑΝΘΗ**
Δημητρίου Μαυρίδη50
- **ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΟΥ 19ου ΑΙ. ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΘΩΝΑ**
Ἱ. Μ. Μπακιροτζή52
- **ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ**
Χρήστου Ἀναγνωστόπουλου54
- **ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ ΣΤΙΣ ΠΛΗΓΕΙΣΣΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ**
Ἀρχιμ. Ἰωακείμ Μούκανου55
- **ΗΧΟΣ (ΑΧΟΣ) ΗΧΟΣ (ΤΡΟΠΟΣ)**
Ἀριστείδου Ε. Δελιανίδου57
- **ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
Ἀρχιμ. Πολυκάρπου Δημητριάδη58

Ὁ ἑορτασμός τοῦ Πολιούχου μας, Τιμίου Προδρόμου.

Ὁ ἁγιασμός τῆς καινούργιας Σχολικῆς χρονιάς.

Ἐπίσκεψη στό Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων.

